

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)

VIII Міжнародна науково-практична конференція

“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”

10 квітня 2026 р.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку (м. Одеса)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Люблянська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
VIII Міжнародної науково-практичної конференції**

10 квітня 2026 р.

**Мукачево
2026**

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від 22 квітня 2026 року)*

У66

Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики: збірник тез доповідей VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Мукачево, 10 квітня 2026 р.). /ред. кол.: Л.І. Капітан (гол. ред.) та ін. - Мукачево: МДУ, 2026. – 221 с.

Відповідальний за випуск:

Анжела ЛИЗАНЕЦЬ - кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Технічний редактор:

Катерина ПУГАЧЕВСЬКА - кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Редакційна колегія: Капітан Л.І. - д-р іст. наук, професор (голова); Проскура В.Ф. - д-р екон. наук, професор; Феєр О.В. - канд. екон. наук, доцент; Гоблик-Маркович Н.М. - канд. екон. наук, доцент; Джунковська К.С. - канд. екон. наук, ст. викладач; Микуланинець С.І. - канд. екон. наук, ст. викладач; Шашовець Й.П. – канд. екон. наук, ст. викладач; Попович О.П. - PhD., ст. викладач.

У збірнику подано матеріали досліджень VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики», що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету. У збірнику розглянуто актуальні проблеми та тенденції управління господарськими процесами в умовах глобальних змін і нестабільності. Особливу увагу приділено питанням адаптації підприємств і регіонів до сучасних соціально-економічних викликів, зокрема цифровізації, інтеграційних процесів, воєнних ризиків та трансформації ринкових механізмів. У збірнику висвітлено теоретичні та прикладні аспекти управління господарськими процесами, інноваційного розвитку, підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання, а також забезпечення сталого розвитку. Представлені результати наукових досліджень і практичні рекомендації можуть бути корисними для науковців, викладачів, здобувачів освіти, представників бізнесу та органів державного управління.

Матеріали подано в авторській редакції. Оргкомітет конференції вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим вважаємо можливим їхню публікацію з метою обговорення. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

УДК 005:[316+330:005.591.4]:332.15(043.2)

*Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету
за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>*

© Мукачівський державний університет, 2026
© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2026

ІЛЬТЬО Г., ЛУЖАНСЬКА Т., ІВАНИШ А. СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ	56
КАСИНЕЦЬ О., ЛЕВДАР С. ТУРИСТИЧНА ГАЛУЗЬ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	59
ЛІБА Н. ІНКЛЮЗИВНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ІННОВАЦІЙНІ ТА РЕСУРСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ	60
ЛИЗАНЕЦЬ А., ФОТАН Д. СТРАТЕГІЧНИЙ ПІДХІД УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЗАКАРПАТТЯ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ	62
П'ЯТКА Н. УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ГІРСЬКИХ РЕГІОНІВ КАРПАТ У КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ: РОЛЬ ТУРИЗМУ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ	65
РОМОЧІВСЬКА М., ПУГАЧЕВСЬКА К. РОЛЬ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ	67
ФАЛЕС М., ПУГАЧЕВСЬКА К. ВПЛИВ ІНФРАСТРУКТУРИ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ)	68

СЕКЦІЯ 3. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

БУГУНОВ Д., ЄВСЄЄВА Д. РОЛЬ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ КЕРІВНИКА В ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТОМ ГОСПОДАРЮВАННЯ	70
ВНУКОВА Н. УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ПРИРОДНОРЕСУРСНОЇ БАЗИ У ЗВІТАХ КОМПАНІЙ ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	73
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н., ІВАНЬО І. ВПЛИВ ЛОКАЛЬНИХ РИНКОВИХ ФАКТОРІВ НА ЕКОНОМІЧНУ ЕФЕКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА	75
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н., ДУДКА К. РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	78
ГОЛУБЬ В., ЯКОВЛЄВ М. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ДО НЕВИЗНАЧЕНОСТІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ: ПОСТАНОВКА ПИТАННЯ	80
ДЖУНКОВСЬКА К. РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	82
ДЖУНКОВСЬКА К., ГАВРИЛЕЦЬ А. САМОКЕРОВАНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК НОВА УПРАВЛІНСЬКА ПАРАДИГМА	84
ДЖУНКОВСЬКА К., ФЕДАК Д. СУТНІСТЬ УПРАВЛІНСЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ	86
ІЛЬТЬО Т., САМОЙЛЕНКО І. УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ	87
КАМПОВ Н., КОНУСІКОВ А. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	90
КІОР О., МЕТІЛЬ Т. ЦИФРОВІЗАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ	91
КУХАРСЬКА Н. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В АРХИТЕКТУРІ СУЧАСНОГО МАРКЕТИНГУ	93
ЛИЗАНЕЦЬ А., КРИВОШЕЇНА Ю. КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ПАРАДИГМА СУЧАСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ НА ОСНОВІ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ	95

НАДІЯ ГОБЛИК-МАРКОВИЧ

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

КИРИЛ ДУДКА

здобувач вищої освіти ОС «Магістр»
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

У сучасних умовах економічних трансформацій питання формування та ефективного використання ресурсного потенціалу підприємства набуває особливої актуальності. Економічні трансформації, що охоплюють процеси глобалізації, цифровізації, структурної перебудови економіки та посилення конкуренції, вимагають від підприємств постійної адаптації до нових умов ринку. Це означає не лише оптимізацію наявних ресурсів, але й пошук нових джерел розвитку, здатних забезпечити довгострокову конкурентоспроможність. Ресурсний потенціал підприємства виступає багатовимірною категорією, що включає економічні, кадрові, інноваційні та інформаційні складові. Саме їх комплексне та збалансоване використання визначає здатність підприємства ефективно реагувати на виклики трансформаційного середовища. Як показують сучасні дослідження, стратегічне управління ресурсами стає ключовим чинником формування конкурентних переваг, забезпечення стійкості та розвитку бізнесу.

Актуальність наших досліджень полягає у тому, що в умовах постійних змін ринкової кон'юнктури та зростання невизначеності саме ресурсний потенціал визначає можливості підприємства не лише зберігати конкурентні позиції, але й забезпечувати довгостроковий розвиток. Тому його аналіз та оптимізація є важливим завданням сучасної економічної науки та практики управління.

У науковій літературі поняття «потенціал конкурентоспроможності підприємства» розглядається як багатокомпонентна категорія, що поєднує внутрішні ресурси та зовнішні умови функціонування. Кривоберець М. М. [2] підкреслює, що конкурентоспроможність підприємства не може бути забезпечена лише наявністю ресурсів; вирішальне значення має їх оптимальне поєднання та здатність до стратегічного управління. Автор акцентує увагу на тому, що ресурсний потенціал виступає основою для формування стійких конкурентних переваг, а його ефективність визначається здатністю підприємства адаптуватися до змін ринкового середовища.

У дослідженні також наголошується на необхідності розмежування понять «конкурентний потенціал» та «потенціал конкурентоспроможності». Перше характеризує можливості підприємства досягати конкурентних переваг, тоді як друге охоплює комплексну здатність підприємства ефективно використовувати ресурси в умовах економічних трансформацій. Такий підхід дозволяє більш чітко визначати роль ресурсного потенціалу у забезпеченні довгострокової конкурентоспроможності та формуванні стратегічних орієнтирів розвитку.

Аналізуючи підходи Кривоберця М. М., можна стверджувати, що потенціал конкурентоспроможності підприємства є інтегральною характеристикою, яка визначається не лише наявністю ресурсів, але й здатністю підприємства ефективно управляти ними в умовах ринкових трансформацій. Ресурсний потенціал виступає базовим елементом цього процесу, адже саме його оптимальне поєднання з зовнішніми факторами формує основу для стійких конкурентних переваг.

Таким чином, стратегічне управління ресурсами, їх адаптація до змін економічного середовища та інтеграція у систему довгострокового розвитку підприємства є ключовими

чинниками забезпечення конкурентоспроможності в умовах сучасних економічних трансформацій.

У роботі Вишнюка В. [1] економічний потенціал підприємства визначається як системна категорія, що охоплює матеріальні, фінансові, кадрові та інноваційні ресурси, а також організаційні можливості їх ефективного використання. Автор наголошує, що саме економічний потенціал виступає ключовим чинником довгострокової конкурентоспроможності, оскільки забезпечує здатність підприємства адаптуватися до структурних змін, глобальних викликів та невизначеності ринкового середовища.

У дослідженні підкреслюється, що конкурентоспроможність підприємства не може бути досягнута лише за рахунок накопичення ресурсів. Вирішальне значення має їх стратегічне управління, інтеграція у виробничі та управлінські процеси, а також здатність підприємства до інноваційного розвитку. Автор доводить, що економічний потенціал є не лише фактором виживання, але й рушійною силою довгострокового зростання, формування нових конкурентних переваг та забезпечення стійкості бізнесу в умовах економічних трансформацій.

Важливим є те, що економічний потенціал трактується не лише як сукупність ресурсів, але й як здатність підприємства мобілізувати їх у стратегічні процеси розвитку. Таким чином, він стає не лише фактором виживання, але й рушійною силою довгострокового зростання та формування нових конкурентних переваг.

Дослідження Fertas N. [3] доповнює ці підходи, пропонуючи комплексну інтегральну методика оцінки конкурентоспроможності ресурсного потенціалу підприємства. Ця методика базується на системному підході, який дозволяє не лише ідентифікувати наявні ресурси, але й оцінити їхню ефективність у взаємодії з зовнішнім середовищем. Такий підхід забезпечує можливість визначення сильних і слабких сторін підприємства, що є критично важливим для формування стратегічних управлінських рішень.

Особливу увагу Fertas приділяє інтегральним показникам, які дозволяють узагальнити різні аспекти ресурсного потенціалу – економічні, кадрові, інноваційні та інформаційні. Це дає змогу підприємству отримати цілісну картину власних можливостей і обмежень, а також визначити напрями для підвищення ефективності бізнес-процесів. У результаті методика стає інструментом не лише для діагностики, але й для стратегічного планування, оскільки вона допомагає адаптувати ресурси до умов економічних трансформацій.

На нашу думку, подальший розвиток концепції ресурсного потенціалу як чинника конкурентоспроможності підприємства має ґрунтуватися на кількох ключових напрямках. По-перше, варто створити уніфіковану систему оцінки ресурсного потенціалу, яка б поєднувала кількісні та якісні показники, враховувала галузеву специфіку та рівень економічних трансформацій. Це дозволить підприємствам своєчасно виявляти дисбаланси у використанні ресурсів та формувати ефективні управлінські рішення.

Також слід відмітити, що особливого значення набуває інтеграція інноваційного та інформаційного потенціалу у загальну структуру ресурсного забезпечення. В умовах цифровізації саме ці складові визначають здатність підприємства адаптуватися до глобальних викликів та забезпечувати довгострокову конкурентоспроможність. Використання цифрових технологій управління ресурсами, систем моніторингу та прогнозування сприятиме підвищенню ефективності бізнес-процесів і стійкості підприємства.

Вважаємо, що важливим напрямом є стратегічне управління кадровим потенціалом, орієнтоване на розвиток компетенцій, інноваційного мислення та здатності до адаптації. Людський капітал виступає ключовим елементом ресурсного потенціалу, а його ефективне використання визначає здатність підприємства формувати конкурентні переваги в умовах економічних трансформацій.

Таким чином можна підсумувати, що інтеграція підходів різних науковців демонструє, що ресурсний потенціал є багатовимірною та стратегічною категорією, яка визначає здатність підприємства адаптуватися до змін, формувати стійкі конкурентні переваги та забезпечувати довгостроковий розвиток. Його стратегічне управління, комплексна оцінка та інтеграція у

систему довгострокового розвитку стають ключовими чинниками конкурентоспроможності підприємства в умовах сучасних економічних трансформацій.

Отже, проведений аналіз наукових підходів дозволяє стверджувати, що ресурсний потенціал підприємства є багатомірною категорією, яка охоплює економічні, кадрові, інноваційні та інформаційні складові. Він виступає не лише базою для забезпечення конкурентоспроможності, але й визначальним чинником довгострокового розвитку в умовах економічних трансформацій.

На нашу думку, стратегічне управління ресурсами має ґрунтуватися на комплексній оцінці їх ефективності, інтеграції інноваційних та інформаційних складових, а також розвитку кадрового потенціалу. Саме таке управління забезпечує підприємству здатність адаптуватися до глобальних викликів, формувати стійкі конкурентні переваги та утримувати позиції на ринку.

Отже, узагальнюючи результати дослідження, можна зробити висновок, що ресурсний потенціал є ключовим фактором конкурентоспроможності підприємства. Його оптимізація та стратегічне використання визначають можливості бізнесу не лише зберігати стабільність, але й забезпечувати довгострокове зростання та розвиток у трансформаційному економічному середовищі.

Список використаних джерел:

1. Вишнюк В. Економічний потенціал як фактор довгострокової конкурентоспроможності підприємства // *Західноукраїнський національний університет*. – 2025. – № 4. – С. 350–353. – DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-4-71>.
2. Кривоберець М. М. Потенціал конкурентоспроможності підприємства та його роль в ринкових умовах господарювання // *Бізнес Інформ*. – 2021. – № 50. – С. 38–44. – DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.50-38>.
3. Fertas N. Comprehensive integral assessment of competitiveness of resource potential of an enterprise // *Економіка та організація виробництва*. – 2022. – № 2. – С. 203–210. – DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2022.02.203>.

УДК 336.1:658.15:339.137.2(043.2)

ВАЛЕРІЯ ГОЛУБЬ

доктор наук з державного управління,
професор кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму
Мукачівський державний університет, м. Мукачеве, Україна

МИКОЛА ЯКОВЛЄВ

здобувач вищої освіти спеціальності D3 Менеджмент
Мукачівський державний університет, м. Мукачеве, Україна

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ДО НЕВИЗНАЧЕНОСТІ У СУЧАСНИХ УМОВАХ: ПОСТАНОВКА ПИТАННЯ

У сучасних умовах економічної нестабільності та глобалізаційних процесів підприємства зіштовхуються з численними викликами, у зв'язку з чим ключовими чинниками забезпечення конкурентоспроможності підприємства виступають його розвиток і здатність до стійкого функціонування у невизначеному середовищі [1].

Сама по собі невизначеність - це досить широке поняття, яке характеризує неможливість отримання абсолютно точного уявлення про тенденції розвитку внутрішніх і зовнішніх умов функціонування господарських систем, а кризові явища, що поширюються у світі та в Україні, ще більше посилюють невизначеність майбутнього [2].

В умовах зростаючої невизначеності, посиленої воєнними, економічними та інституційними чинниками, підприємства в Україні стикаються з комплексом взаємопов'язаних викликів, що суттєво ускладнюють їх функціонування та розвиток. Попри

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>